

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ**

Спеціальність: **С4 «Психологія»**

Освітньо-професійна програма: **Клінічна психологія**

Код компонента в освітній програмі: **ОК 14**

Рівень вищої освіти: **другий (магістерський)**

Форма здобуття освіти: **очна (денна)**

Рік навчання: **I**

Семестр(и): **I (осінній)**

Тип освітнього компонента: **нормативний**

Навчальний рік: **2025-2026**

Обсяг: **3 кредити ECTS (90 год.)**

Навчальні заняття: **лекції, практичні заняття, консультації**

Підсумковий контроль: **залік**

Пререквізити: **обсяг знань достатній для вступу на спеціальність**

Кафедра/підрозділ: кафедра філософії та суспільних наук ХНМУ.

Керівник освітнього компонента: **Демочко Ганна Леонідівна**,
email: mv.markova@knmu.edu.ua

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Головна увага при вивченні курсу приділяється студіюванню питань генезу та розвитку української культури. Освітній компонент націлений на дослідження майбутніми лікарями національної культури, формування україноцентричного світоглядного підґрунтя на основі розуміння цінності міжкультурного діалогу та поваги до культури інших народів. Він дає можливість збагатити духовний світ сучасної молоді найкращими надбаннями української культури, зрозуміти їхню цінність і самотність, примножувати моральні та культурні цінності українського суспільства власним прикладом. Сьогодні відчувається гостра необхідність усвідомлення українством своєї ідентичності, ментальності та відстоювання української державності зокрема через культурні та мовні кордони.

МЕТА КУРСУ: формування всебічно розвинену та гармонійну особистість майбутнього лікаря на основі загальнолюдських та національних культурних цінностей, шляхом оволодіння базовим набором загальних та спеціальних компетентностей, теоретико-методологічними знаннями з компонентами та практичними вміннями і навичками.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати основні етапи розвитку української культури від найдавніших часів до сьогодення, розуміти вплив історичних, соціально-політичних та релігійних чинників на культурні процеси, усвідомлювати значення культурної спадщини у формуванні національної ідентичності, вміти аналізувати культурні явища та процеси в історичному контексті, порівнювати українські традиції з культурами інших народів, критично осмислювати джерела з історії культури, застосовувати здобуті знання в освітньому, професійному та суспільному середовищі, аргументовано представляти власну позицію щодо культурно-історичних явищ, дотримуватиметься принципів академічної доброчесності, виявляти повагу до культурного розмаїття, національної спадщини та історичної пам'яті, сприяти збереженню та популяризації української культури, формувати патріотичні цінності, національну самосвідомість і відповідальне ставлення до розвитку культурного простору України.

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА**Перелік тем лекцій (20 год.):**

1. Предмет і завдання курсу. Історичні умови виникнення та джерела формування української культури.
2. Культура первісного суспільства і давніх цивілізацій
3. Особливості культури Київської Русі-України та Галицько-Волинської держави.
4. Українська культура XIV- першої половини XVII ст.
5. Культурне життя в Україні в другій половині XVII- XVIII ст.
6. Епоха просвітництва та романтизму в Україні (кін. XVIII ст. – I пол. XIX ст.)

7. Українське національно-культурне відродження (друга пол. XIX ст. – поч. XX ст.).
Український романтизм.
8. Українська культура у міжвоєнний час та роки Другої світової війни.
9. Розвиток культури в УРСР (1945- 1991 рр.).
10. Культуротворчі процеси в Україні в умовах незалежності.

Перелік тем семінарів (20 год):

1. Предмет і завдання курсу. Історичні умови виникнення та джерела формування української культури.
2. Культура первісного суспільства і давніх цивілізацій
3. Особливості культури Київської держави та Галицько- Волинського князівства.
4. Українська культура XIV- першої половини XVII ст.
5. Культурне життя в Україні в другій половині XVII- XVIII ст.
6. Епоха просвітництва та романтизму в Україні (кін. XVIII ст. – I пол. XIX ст.)
7. Українське національно- культурне відродження (друга пол. XIX ст. – поч. XX ст.).
Український романтизм.
8. Українська культура у міжвоєнний час та роки Другої світової війни.
9. Розвиток культури в УРСР (1945-1991 рр.).
10. Культуротворчі процеси в Україні в умовах незалежності.

Перелік тем самостійної роботи студента (70 год.)

1. Предмет і завдання курсу. Історичні умови виникнення та джерела формування української культури.
2. Культура первісного суспільства і давніх цивілізацій
3. Особливості культури Київської держави та Галицько- Волинського князівства.
4. Українська культура XIV- першої половини XVII ст.
5. Культурне життя в Україні в другій половині XVII- XVIII ст.
6. Епоха просвітництва та романтизму в Україні (кін. XVIII ст. – I пол. XIX ст.)
7. Українське національно- культурне відродження (друга пол. XIX ст. – поч. XX ст.).
Український романтизм.
8. Українська культура у міжвоєнний час та роки Другої світової війни.
9. Розвиток культури в УРСР (1945-1991 рр.).
10. Культуротворчі процеси в Україні в умовах незалежності.

СРС спрямована на поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час аудиторного навчання та сприяють формуванню професійних компетентностей. Результати СРС підлягають контролю та включені до підсумкового контролю знань.

Консультації: онлайн, за попередньою реєстрацією на сторінці курсу в Системі дистанційного навчання курсу.

Методи навчання: лекції, інтерактивні дискусії, робота в малих групах, аналіз і розв’язання комунікативних ситуацій, метод кейсів, рольові ігри, моделювання професійних діалогів, тренінгові вправи з розвитку комунікативних навичок, метод самопрезентації, мозковий штурм.

ОЦІНЮВАННЯ

Поточна навчальна діяльність (ПНД). Оцінювання успішності здобувачів освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (<https://knmu.edu.ua/documents/normatyvni-dokumenty-navchalnogo-proczesu/>). Оцінка за практичне чи підсумкове заняття становить від 2 до 5 балів. Подання завдань за запізненням з неповажних причин тягне за собою зниження оцінки відповідно до відсотка запізнення в часі від часу виконання завдання. Завдання перевіряються до 24 год. Оцінки виставляються у електронний журнал. Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до Положення про

порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

В кінці семестру середня оцінка за семестр конвертується у багатобальну оцінку (70 – 120 балів) відповідно до таблиці 1 Інструкції з оцінювання (див. вище). Середнє арифметичне ПНД становить загальну навчальну діяльність (ЗНД).

Індивідуальні завдання (ІЗ) оцінюються до 10 балів.

Підсумковий контроль. Умовою допуску до заліку є набрання 70 балів ЗНД. Оцінка за залік становить від 50 до 80 балів.

Оцінка з дисципліни (ОД). $ОД = ЗНД + ІЗ + З$.

Оскарження результатів підсумкового контролю проводиться у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf).

ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Рекомендації щодо роботи на курсі: брати активну участь у всіх формах роботи на заняттях, присвячувати 1-2 год. щодня виконанню самостійної роботи та підготовці до занять, ставити запитання під час занять, відвідувати консультації, вчасно здавати завдання та виконувати усі форми контролю.

Відвідування занять. Відвідування лекцій є обов'язковим. Формою одягу під час офлайн-занять є білий медичний халат. При запізненні більше ніж на 5 хвилин ви можете бути не допущені до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).

Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту допускається лише з дозволу викладача.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.

Час відповіді викладача: 24 години.

Технічні вимоги до роботи на курсі:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle

Технічна підтримка: АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Історія української культури (від стародавніх часів до XIX ст.): ілюстрована хрестоматія. У 3-х частинах. / За заг. ред. проф. Ю. С. Сабадаш. Ч. I. Київ: вид- во Ліра-К, 2020. 320 с.
2. Бугрій В. Історія та культура України : навч. посіб. ; М-во освіти і науки України, Сум. держ. пед. ун-т ім. А. Макаренка. Суми : Цьома С. П., 2017. 316 с.
3. Станіславська К. Мистецькі форми сучасної видовищної культури. Київ: Стилос, 2020. 272 с.
4. Качкан В., Величко О., Божко Н. Історія української культури (підручник, 4-е видання). Київ: Медицина, 2021. – 368 с
5. Огієнко І. Українська культура: коротка історія культурного життя українського

народу. Київ: Центр навчальної літератури, 2018. 142 с.

6. Магія повсякдення давніх слов'ян. Нариси / за ред. С. Горбаненка. Київ: Академперіодика, 2022. 210 с.

7. Черкас Б., Вашук Д. Східне Пограниччя Європи: Український фронтір у добу пізнього середньовіччя / Упорядк. наук. апарату: С. Блащук, Ю. Грищенко. НАН України. Інститут історії України. Київ: Інститут історії України, 2021. 176 с.

8. Гуржій О. Наддніпрянська Україна та зарубіжний світ у соціально-економічних вимірах XVII–XVIII ст. Історичні нариси / Відп. ред. В. А. Смолій. НАН України. Інститут історії України. Київ : Інститут історії України, 2022. 296 с.

Зав. кафедри філософії та суспільних наук

Катерина КАРПЕНКО